

Is onze landbouw klaar voor de klimaatopwarming?

nieuws

Op maandag 8 oktober publiceert het IPCC, het klimaatpanel van de Verenigde Naties, z'n rapport dat moet dienen als leidraad voor regeringen met betrekking tot de opwarming van de aarde met 1,5 dan wel met 2 graden Celsius. De hittegolven, natte winters en lange droogteperiodes van de voorbije jaren zullen bij een verdere opwarming nog meer voorkomen. VRT NWS ging aankloppen bij verschillende landbouwexperten met de vraag of onze landbouw hier klaar voor is, en stelde eerst en vooral vast dat de landbouw, net als andere sectoren, twee dingen zal moeten doen: de opwarming vermijden door minder CO2 te produceren en zich aanpassen aan de belangrijkste gevolgen van de opwarming.

5 OKTOBER 2018 – LAATST BIJGEWERKT OM 14 SEPTEMBER 2020 14:47

Op maandag 8 oktober publiceert het IPCC, het klimaatpanel van de Verenigde Naties, z'n rapport dat moet dienen als leidraad voor regeringen met betrekking tot de opwarming van de aarde met 1,5 dan wel met 2 graden Celsius. De hittegolven, natte winters en lange droogteperiodes van de voorbije jaren zullen bij een verdere opwarming nog meer voorkomen. VRT NWS ging aankloppen bij verschillende landbouwexperten met de vraag of onze landbouw hier klaar voor is, en stelde eerst en vooral vast dat de landbouw, net als andere sectoren, twee dingen zal moeten doen: de opwarming vermijden door minder CO2 te produceren en zich aanpassen aan de belangrijkste gevolgen van de opwarming.

Kan de landbouw CO2-neutraal worden? Om de stijging van de temperatuur ver onder de twee graden te houden, mogen we met zijn allen over een paar decennia helemaal geen CO2 meer in de atmosfeer dumpen. Meteen komt dan de veeteelt in het vizier, die wereldwijd twee derde van de gronden inneemt en 17 procent van de CO2-uitstoot voor haar rekening neemt. “We zullen minder of anders vlees moeten produceren, want we gaan sowieso meer grond nodig hebben voor gewassen”, vertelt Wannes Keulemans van de afdeling Plantenbiotechniek aan de KULeuven, tegelijk aangevend dat onze manier om vlees te produceren één van de meest milieu-efficiënte ter wereld, “misschien wel tien keer efficiënter dan in de Verenigde Staten.” Volgens Keulemans zal de landbouw in ons land navenant niet zoveel problemen kennen: “Het is vooral het Middellandse Zeegebied dat in de klappen zal delen, en de grootste uitdaging blijft de gordel onder de Sahara. Onlusten en migratie, dat zal ons nog meer te wachten staan dan vandaag. Maar, het is oplosbaar. Het zal een heel gecoördineerd verhaal worden. De mensen ter plaatse zullen moeten kiezen wat ze willen en hoe. En wij moeten hen daar zoveel mogelijk in ondersteunen. Ik ben heel optimistisch, maar dan moeten we de kwestie van de veeteelt ook aanpakken.”

Hoe past onze landbouw zich ondertussen aan aan de belangrijkste gevolgen van de landbouw?

- Spaarzaam waterverbruik bij lange droogteperiodes

“Boeren zullen vaker moeten water geven. Dat kan tot het drievoud zijn van vandaag. Het water is er. Maar het vraagt behoorlijk wat investeringen om het naar het veld te brengen”, aldus Pieter Janssens van de Belgische Bodemkundige Dienst, die het gebruik van gezuiverd afvalwater van groenteverwerkende bedrijven voor akkerbevoeding, sensoren en druppelirrigatie als goede manieren ziet om waterverbruik te besparen. “Op die manier kan je de groententeelt blijven behouden, dat is een teelt met een behoorlijke meerwaarde. Andere teelten als maïs en suikerbiet zullen terrein verliezen ten koste van wintertrawe, dat beter tegen de droogte kan.”

- Betere bodemverzorging

Veel bodems zijn nu sterk verdicht omdat tractoren steeds zwaarder zijn geworden. Door die verdichting spoelt het water sneller weg en hebben de

wortels het moeilijker om voedingsstoffen op te nemen. Een verlaagde spanning van de tractorbanden en niet uitrijden wanneer het nat is kunnen soelaas brengen. Daarnaast is een bodem met voldoende plantenresten beter bestand tegen weersextremen. Hilde Vandendriessche van de Bodemkundige Dienst: “Oogstresten, compost, mest ... Dat is het organisch materiaal dat een bodem nodig heeft om een sterke buffer te vormen tegen de opwarming. Dat soort bodem houdt het vocht langer bij en kan ook veel beter het vocht opnemen. Jammer genoeg ploegt de boer vaak nog te diep, zodat die plantaardige resten niet belanden waar ze nodig zijn, namelijk in de bovenste laag.”

- Is boslandbouw, een combinatie van landbouw en bometeelt, een oplossing?

Of agroforestry werkt om de bodem te verrijken en de vraag naar water te beperken, is geen eenduidig verhaal. In tropische streken kan het beter werken, en het hangt ook af van het soort teelt. “Volwassen populieren bij groenten, aardappelen of maïs trekken bij droog weer te veel water weg van die gewassen”, aldus Pieter Janssens. “Daar werkt agroforestry dus niet. Maar kippen houden met vrije uitloop in een grasland met hagen en bomen werkt wel.”

Daarnaast is er de opbrengst. “U haalt maar uit de bodem wat u er insteekt”, vult Wannes Keulemans aan. “Dat is mijn bedenking bij biologische landbouw of boslandbouw. Ze werken wel, maar ze brengen veel minder op dan de gangbare landbouw, er is dus veel meer grond nodig en die is er niet altijd.”

- Ziektes en insecten

Barbara De Coninck van de afdeling Plantenbiotechniek van de KU Leuven verwacht meer schimmels en insecten. Door het warme weer groeien planten langer. Met meer CO₂ (en voldoende water) bloeien ze ook weelderiger. Daardoor kunnen schadelijke insecten zich langer voortplanten en hebben ze meer schuilplaatsen tussen de bladeren. En als insecten langer kunnen gedijen en meer generaties kunnen voortbrengen, zal de boer ook langer moeten bestrijden, voegt Wannes Keulemans er aan toe: “Europa weert meer bestrijdingsmiddelen. Langer bestrijden met minder middelen betekent dat de kans op resistentie groter wordt.”

- Precisieveredeling

Precisieveredeling, of CRISP/Cas, is volgens Wannes Keulemans een manier om snel en veilig nieuwe soorten te ontwikkelen die inspelen op de klimaatverandering. “Ik ben veredelaar van appels, met de gewone veredeling doen we 60 jaar over de ontwikkeling van een nieuw ras dat resistent is tegen schurft. Met deze techniek kunnen we dat op 10 jaar tijd. Die precisieveredeling is nu eigenlijk wel een veilige techniek. Het zou spijtig zijn dat mensen of drukkingsgroepen vanuit een bepaald gevoel zouden zeggen dat dat niet kan zonder dat men de zaken echt eens grondig bekijkt.”

- Technieken om energie en plaats te winnen

Er zijn ook allerlei technieken om energie en plaats te winnen, zoals gewassen gedeeltelijk telen onder zonnepanelen die licht doorlaten, maar geen warmte. Bram Van de Poel van de afdeling Plantenbiotechniek: “Het infraroodlicht wordt gebruikt om energie te produceren en met het licht kan de plant groeien. Een andere mogelijkheid is meer in de hoogte te telen. Dat kan niet voor elk gewas, maar er is nog veel speelruimte.”

Lees het volledige artikel [1,5 graad Celsius: is onze landbouw klaar voor de gevolgen van de klimaatopwarming?](#)

Bron: VRT NWS

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1030 Schaerbeek

Contact

T • 0473 59 41 39
M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our bluesky page: <https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social>

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

[Cookie instellingen aanpassen](#)

Webdesign by Who Owns The Zebra